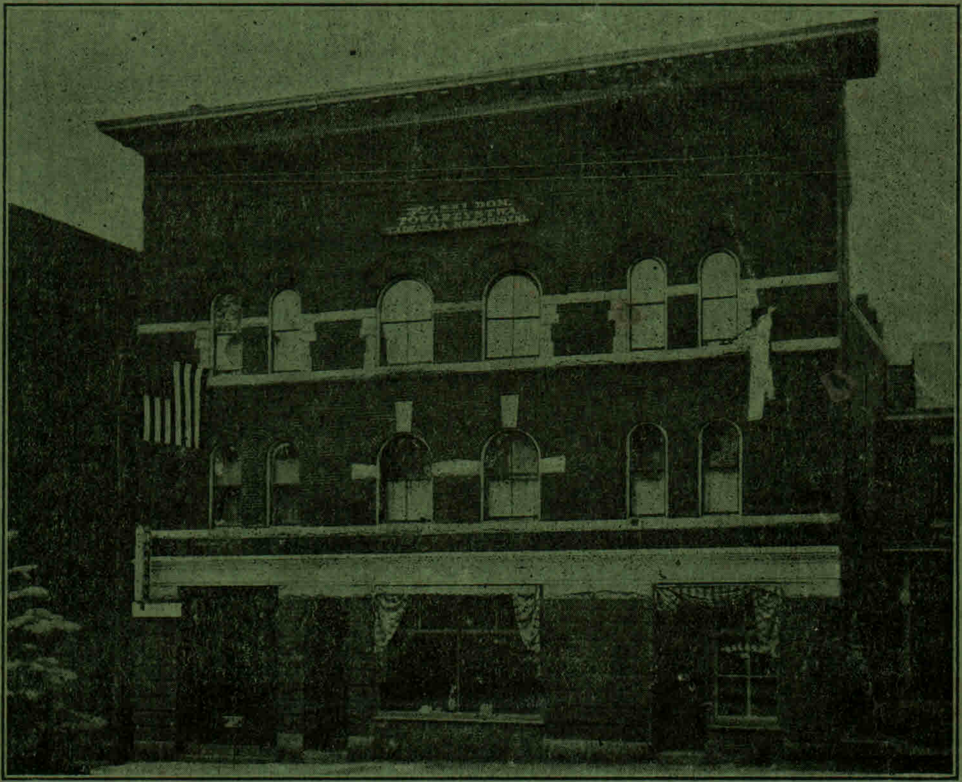

Dom Tow. Tadeusza Kościuszki

Pamiątka

SREBRNEGO JUBILEUSZU

— 1904 - 1929 —

Towarzystwa Tadeusza Kościuszki

Dnia 6-go Października 1929 roku.
w Manchester, New Hampshire.

Drukiem A. F. Sweetra 135 Newbury St. Lawrence, Mass.

Z okazji

25-cio letniej Rocznicy

Składa Życzenia

Wszystkim Członkom

Piotr Kruczek

Sklep Ubrań i Strojów

Męskich, Damskich i Dziecięcych

75 Manchester St. Manchester, N. H.

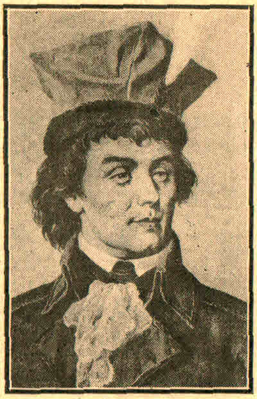

Tadeusz Kościuszko.

— 1904 - 1929 —

Księga Pamiątkowa

SREBRNEGO JUBILEUSZU

25-tej Rocznicy Założenia

Towarzystwa Tadeusza Kościuszki

oraz

HISTORJA

Towarzystwa Tadeusza Kościuszki

w Manchester, New Hampshire.

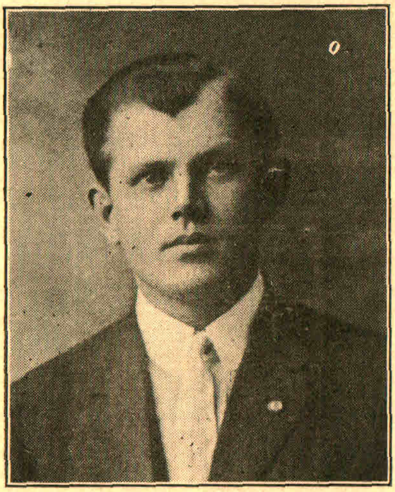

Obecny Prezes Towarzystwa Władysław Kłapsa. Za jego bytności był urządzony ten Jubileusz

Słowo Wstępne.

W dniu Srebrnego Jubileuszu Towarzystwa Tadeusza Kościuszki, składamy serdeczne dzięki założycielom tego towarzystwa jeszcze żyjącym pośród swych braci; a tym którzy już zasnęli snem wiecznym, pokój wieczny i odpoczynek niech da Pan Wiekuisty!

Dwadzieścia pięć lat mija w tym miesiącu, od czasu w którym przyszła im szlachetna myśl założenia tego towarzystwa, którą zamienili w czyn w dniu 2-go października w 1904 r., organizując Towarzystwo Bratniej pomocy pod imieniem Tadeusza Kościuszki, bohatera dwóch światów.

Towarzystwo Tadeusza Kościuszki urządzając ten jubileusz, chce uczcić tym pamiątkowym obchodem założycieli towarzystwa, oraz przedstawić polonji w Manchester, N. H. co towarzystwo zdziałało przez te dwadzieścia pięć lat. Dlatego towarzystwo wydało ten pamiętnik w którym rodacy znajdą kródką historję Towarzystwa Tadeusza Kościuszki.

Podczas takich jubileuszy, towarzystwa zwykle drukują swe historje, w których z konieczności znajdują się różne pochwały. My pisząc historję Towarzystwa Kościuszki w jego 25-cio letni jubileusz byliśmy w tem szczęśliwym położeniu, że nie potrzebowaliśmy szafować pochwałami, bo i bez tychże pochwał historja wykaże, że działalność towarzystwa była szlachetną, piękną i bardzo owocną w swojej przeszłości! Wystarczy sumienny i sprawiedliwy opis od założenia aż do tego czasu jego istnienia.

Dla wyrażenia czci założycielom towarzystwa, podajemy tu imiona tych członków, którzy jeszcze żyją od założenia towarzystwa pośród nas:

I. Józef Pilawski, II. Paweł Świst, III. Jan Ciepa, IV. Jan Macek,
V. Jan Głód, VI. Tomasz Ciurczak, VII. Michał Zegarowski,
VIII. Władysław Kłapsa.

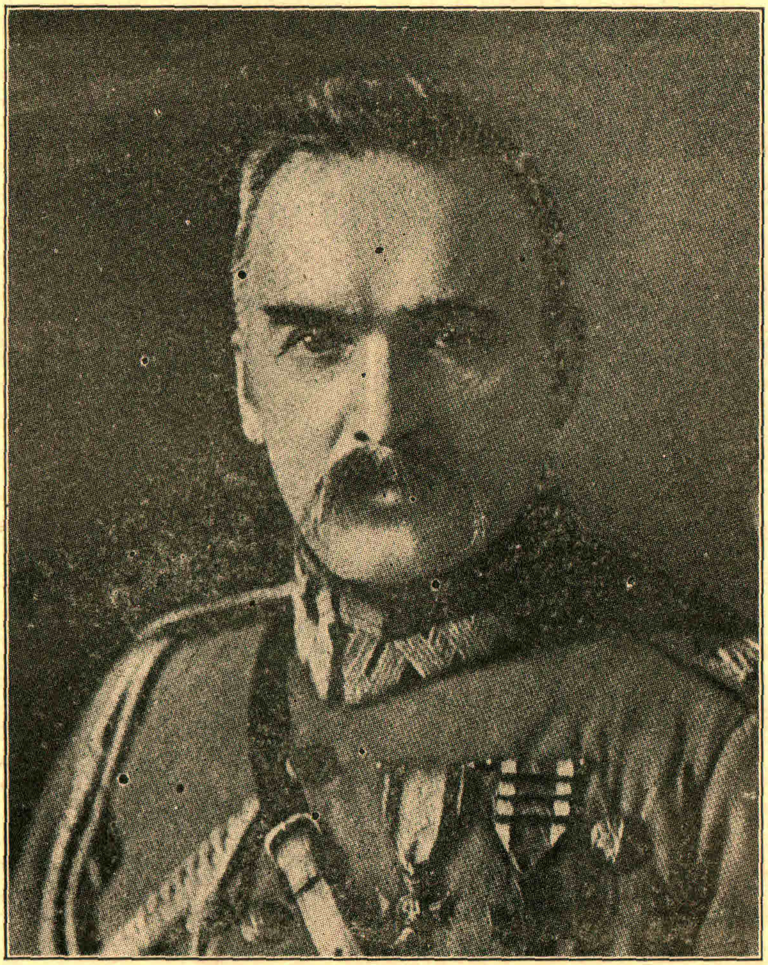

Józef Piłsudski.

Marshall Pilsudski.

Pierwszy Marszałek, Wódz Legjonów i Pierwszy Naczelnik Wolnej Polski.
Urodzony w Żułowie w Ziemi Wileńskiej.
Czynem Swym z 6-go Sierpnia 1914 roku Pobudził Naród do Walki o Wolność i Poprowadził do Sławy i Zwycięstwa.

Woodrow Wilson.

28-th President of the United States of America, 1913 - 1923. Born in Stauton, Va. Dec. 28, 1856 as a son of a minister. In his childhood he lived in Virginia, Georgia and South Carolina.

Prezydent Woodrow Wilson.

Naród Polski będzie wdzięczny temu szlachetnemu Prezydentowi za Jego słynne 14 punktów, w których postawił żądanie by Polska była wolna i niepodległa z wolnym dostępem do morza. Punkt ten wstrząsnął całą Europą a przy poparciu Stanów Zjednoczonych Polska zdobyła swą Wolność i Niepodległość! Cześć Jego pamięci!

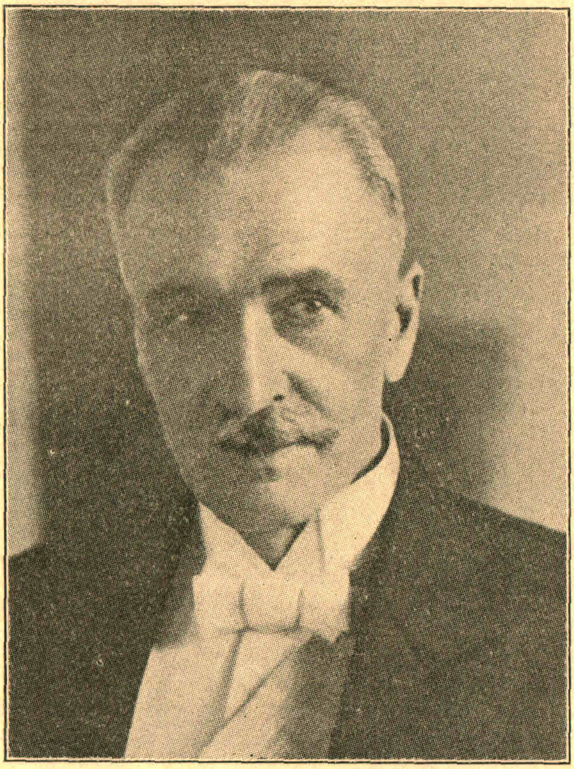

Prezydent Ignacy Mościcki.

Ignacy Moscicki President of Polish Republic.

Prezydent Ignacy Mościcki jest trzecim Prezydentem Wolnej Polski. Urodził się dnia 1-go Grudnia w Morczonowie Ziemi Płockiej jako syn Faustyna Mościckiego.

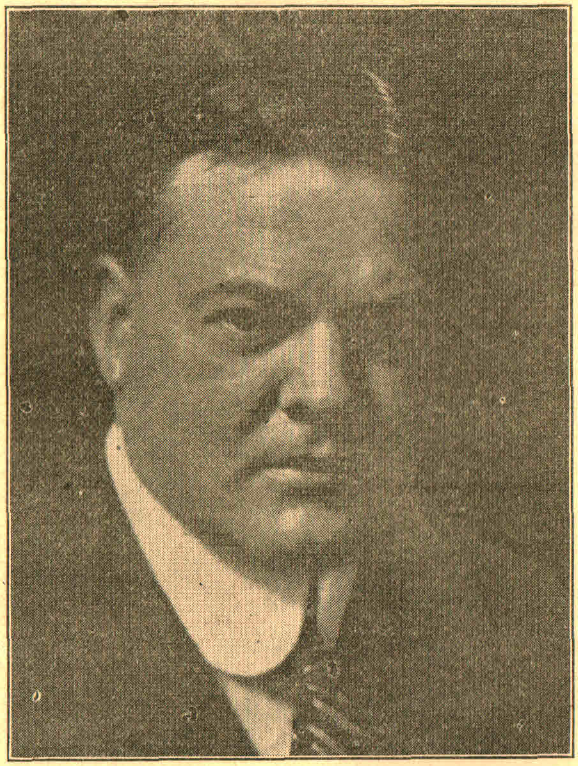

Herbert Clark Hoover.

31-st President of the United States

Born in West Branch, Iowa, August 10, 1874.

Prezydent H. C. Hoover.

Wielki przyjaciel Polski, wysłany do Polski po wojnie światowej z ramienia rządu Prezydenta Wilsona jako administrator żywnościowy, zjednał sobie serca ludu polskiego i zaskarbił wdzięczność wieczną.

1
7
7
9

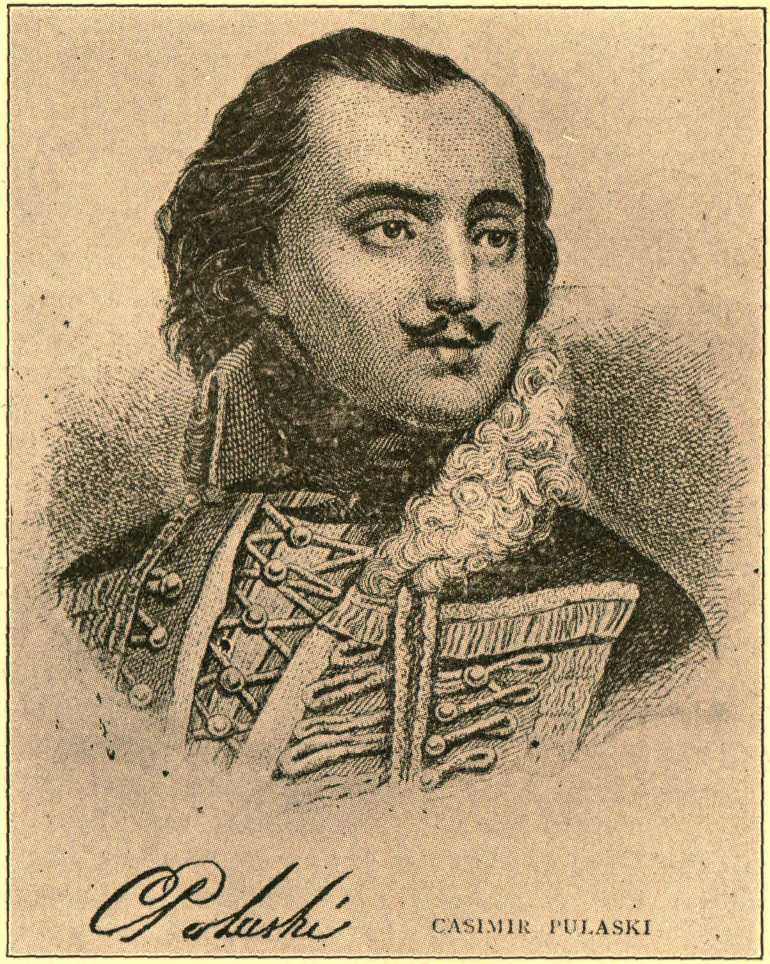
CPulaski
CASIMIR PULASKI

1
9
2
9

Kazimirez Pułaski.

Dzień Pułaskiego.

Dnie—9-go i 11-go października są poświęcone rozpamiętywaniu i oddaniu czci Bohaterowi Narodowemu Kazimierzowi Pułaskiemu. Uroczystości ku czci Pułaskiego zostały razłożone na dwa dni i dwie miejscowości.

Dnia 9-go października urządzona będzie olbrzymia manifestacja w Savannah, Ga., miejscowości gdzie bohater padł w walce śmiertelnie ranny; zaś dnia 11-go taka sama uroczystość odbędzie się w stolicy kraju, w Waszyngtonie przy udziale delegacji z Polski. Prezydent Stanów Zjednoczonych wezwał Naród do jak najuroczystszego święcenia dnia Pułaskiego, zaś Kongres Amerykański powołał do życia specjalną komisję "sto pięćdziesiątej rocznicy". Oprócz tego patrjotyczne organizacje tak polskie jak i amerykańskie biorą udział w manifestacjach. Przewodniczącym Narodowego Komitetu rocznicy Pułaskiego mianowanym został Paul Mc Nutt, komendant Amerykańskiego Legjonu, wice prezydentką została pani Lowell F. Hobard generalna prezydentka stowarzyszenia "Córek Amerykańskiej Rewolucji". Honorowym prezesem został Tytus Filipowicz Poseł Polski do Stanów Zjednoczonych. Sekretarzem komitetu i równocześnie dyrektorem uroczystości został H. Edmund Bullis z Waszyngtonu.

Kazimierz Pułaski urodził się w roku 1748, liczył zatem lat 21, kiedy garstka patrjotów polskich zjechała się do Baru, a zawiązawszy konfederację, ogłosiła wojnę powstańczą przeciw Rosji. Ojciec Kazimierza Józef Pułaski, jako jeden z twórców konfederacji, walczył mężnie przeciw ciemiężycielowi Ojczyzny, a zachęceni jego przykładem synowie poświęcili młode lata służbie dla kraju ojczystego. Po upadku powstania i rozwiązania konfederacji udał się Kazimierz do Turcji, a stamtąd do Ameryki, gdzie miecz swój oddał na usługi walczącej wówczas o wolność młodej republiki amerykańskiej. I tak jak w obronie ukochanej Ojczyzny dokazywał młody Bohater cudów waleczności, tak i tutaj odznaczył się męstwem niebywałem, aż wreszcie krwią serdeczną przypieczętował swe bohaterstwo! Zginął Pułaski, zraniony śmiertelnie w walce pod Savannah w roku 1779. Zginął Bohater Polski w obronie niepodległości ludu obcego a śmiercią swoją bohaterską dał nam niezaprzeczone prawo do bytowania na ziemi skropionej krwią naszych przodków.

Oddajmyż więc cześć niezapomnianym zasługom Kazimierza Pułaskiego i korzystajmy z uroczystości dnia Pułaskiego, celem zadokumentowania naszych uczuć względem Ameryki i Polski, oraz naszej solidarności narodowej.

Uczyńmy dzień ten dniem chwały imienia polskiego!

A ty, młodzierzy polska! Nie trać tego ducha wiary czynnej, polskości prawej i przykładnego obywatelstwa, idźcie w przyszłość jak pochodnia oświecająca mgliste ciemności! Niech i mię Polaka zawsze i wszędzie przynosi chlubę, honor i pożyteczność, a Bóg ojców naszych niech nas prowadzi w wieki z nadzieją dobrego i chlubnego poczyniania.

Casimir Pulaski.

Polish Soldier, born in Podolia in 1748 took a prominent share under his father Count Joseph Pulaski, in the formation of the federation of Bar and in the military operation which followed, becoming commander -in- chief of the Polish patriot forces.

Driven into exile about 1772 Pulaski went to America and joined the army of Washington in 1777.

He distinguished himself at once at the battle of Brandywine, was made brigadier-general and chief of cavalry by the Congress, and fougth at Germantown, and defended Charleston in May 1779.

He was mortally wounded soon afterwards at the unsuccessfull attack on Savannah October 9-th and died two days later.

Congress voted a monument to his memory; Lafayette laid the corner stone of a monument in Savannah in 1824.

Krótka Historja o T. Kościuszce.

Tadeusz Kościuszko urodził się 12 lutego 1746 r. a umarł 15 października 1817 r. Urodził się na Litwie we wsi Mereczowszczyźnie którą ojciec jego trzymał w dzierżawie .

Pierwsze nauki wojskowe pobierał w szkole kadetów w Warszawie, założonej przez króla Stanisława Augusta. Tam odznaczył się w nauce tak, że książę Adam Czartoryski, opiekun tej szkoły, wysłał go własnym kosztem do Paryża na dalszą naukę. Skończywszy tam naukę, wrócił Kościuszko do Polski, gdzie zaciągnął się do wojska i otrzymał odrazu stopień kapitana. W tym czasie rozpoczął się bój w Ameryce o wolność tamtejszych mieszkańców, uciskanych przez Anglików. W Polsce panował wówczas spokój, przeto Kościuszko pojechał do Ameryki ażeby poświęcić swój oręż sprawie chociaż obcej lecz świętej i tam swem męstwem i zasługami wojskowemi, zjednał sobie powszechną miłość. Posuwał się ze stopnia na stopień szybko, a po ukończeniu wojny otrzymał wysoki order, stopień generała, dobra ziemskie i wynagrodzenie ze skarbu publicznego. Po skończonej wojnie, wrócił do Polski i zaraz zaczął działać, ponieważ Sejm Wielki ogłosił właśnie Konstytucję 3-go maja 1791 r., która wprowadzona w życie byłaby zapewniła krajowi spokój. Ażeby do tego nie dopuścić, Rosja wypowiedziała Polsce wojnę i wtedy znów Kościuszko objął dowództwo nad armją i wsławił się w bitwie nad Dubienką.

Gdy zachorował i nie powstał już z łoża, czując się bliskim śmierci kazał sobie podać pałasz którym dowodził pod Racławicami wzniósł go po raz ostatni w górę i ze łzami w oczach prosił by go z nim razem włożono do trumny. Pobudowali mu Rodacy pomniki po miastach amerykańskich, jeden najswspanialszy na brzegu rzeki Hudson. Póki wody w Hudsonie póty West Point będzie wiernym w ślubie pamięci o Kościuszce.

"Hope for a season bade the world farewell and freedom shrieked when Kosciuszko fell" - "Nadzieja na długo pożegnała świat a wolność jęknęła gdyKościuszko padł".

Tadeusz Kosciuszko.

Tadeusz Andrzej Bonawetura Kosciuszko Polish soldier and statesman, son of Ludwik Kosciuszko sword-bearer of Brzesc, and Tekla Ratomska was born in the village of Mereczowszczyzna.

After being educated at home he entered the Corps of Cadets at Warsaw, where his unusual ability and energy attracted the notice of Prince Adam Casimir Czartoryski, by whose influence in 1769 he was sent abroad at the expence of the state to complete his military education. He returned to Poland in 1774 with the rank of captain.

In 1776 he entered the army of the United States as a volunteer and brilliantly distinguished himself especially at Yorktown, and during the seige of New York.
Washington promoted Kosciuszko to the rank of a Colonel of artillery and made him his adjutant.

In 1783 Kosciuszko was rewarded the privilege of American Citizenship, and the rank of brigadier-general. Kosciuszko took a leading part in the proclamation of the Constitution of the 3-rd of May 1791, as lieutenant general under Prince Joseph Poniatowski, with 4000 Polish troops held at bay of 18 thousand men at Dubienka (July 17) inflected a loss of 4000 men on the enemy, and effected his retreat with a total loss of 90.

Kosciuszko instituted a provisional government, but, discouraged by the prevailing anarchy he soon laid down the dictatorship.

On October 10, the Poles were defeated at Maciejowice. Kosciuszko was covered with wounds fell in the hand of the enemy, and was kept prisoner until Emperor Paul restored him liberty in 1796.

In 1796 upon a visit to the United States he received a pension and a grant of land, but returned to Europe.

His death took place October 15, 1817 at Suloturn Switzerland as a result of a fall from a horse.

His remains were removed to Cracow by the Emperor Alexander.

Kosciuszko was convinced democrat.

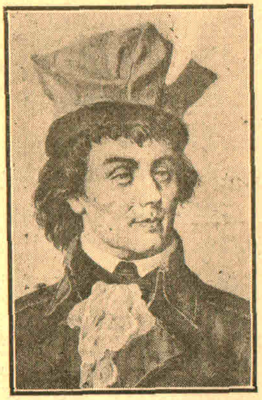

Tadeusz Kościuszko.

— 1904 - 1929 —

Pamiątka

25-LETNIEGO JUBILEUSZU

oraz

Początek i Rozwój

Towarzystwa Tadeusza Kościuszki

w Manchester, New Hampshire

Wychodźcy polscy przybywający gromadnie do Stanów Zjednoczonych Północnej Ameryki, osiedlali się w różnych miejscowościach szukając w tym kraju gościnnym i wolnym polepszenia swego bytu. Przybywając do Ameryki, osiedlali się zazwyczaj razem po kilka i kilkanaście rodzin, jak o tem świadczą różne zapisy dawnych osad polskich w poszczególnych stanach Ameryki Północnej. Przybywali Polacy już od połowy ubiegłego stulecia a nawet i wcześniej. Wstanie New Hampshire w miejscowości Manchester osiedlili się pierwsi Polacy już przed rokiem 1890. Dnia 15-go czerwca 1901 r. przybył do Manchester Józef Pilawski i wiele innych rodzin polskich które po dziś dzień zamieszkują. Polonja tutejsza liczyła wówczas zaledwie 550 dusz; prawie nie znana i lekceważona od obywateli tutejszych. Więcej uświadomieni rodacy nasi zaczęli rozmyślać w jaki by sposób podnieść i wzmocnić polonję tutejszą. Po pewnym zastanowieniu się, postanowiono założyć Towarzystwo, bo tylko przez łączność i siłę można było podnieść i wzmocnić polonję tak moralnie jako też i materjalnie. Rozmyślania te i debaty dały powód do założenia Towarzystwa bratniej pomocy Tadeusza Kościuszki pod opieką Św. Jadwigi Patronki Polski i Szląska w dniu 2-go października 1904 roku, którego krótką historję 25-cio letniego istnienia i pracy pragniemy rodakom naszym podać.

Z końcem września 1904 r. udał się Józef Pilawski do wielebnego ks. prob. Jana B. Puchały i przedstawił mu konieczność założenia towarzystwa, który wysłuchawszy na jakich zasadach towarzystwo ma się opierać i jakie są dążności zgodził się chętnie na propozycję i przyobiecał swą pomoc i poparcie z całą energją, przy organizowaniu takiego towarzystwa; co też w krótkim czasie uczynił.

W dniu 2-go października 1904 r. w kościele św. Jadwigi wygłasza wiel. ks. proboszcz Jan B. Puchała piękną przemowę o łączności i skupianiu się w towarzystwa i korzyściach jakie będzie mieć miejscowa polonja i członkowie towarzystwa, przyczem zwołał zebranie na salę pod kościołem w tymże dniu po nabożeństwie. Jakoż liczne grono rodaków zeszło się na oznaczone miejsce, czekając z niecierpliwością, pytali jeden drugiego co to będzie i jak będziemy robić? W tem wchodzi wielebny ks. proboszcz Jan B. Puchała, wita wszystkich obecnych z wielkim zadowoleniem i prosi o spokój i porządek który w tej chwili zapanował na sali; poczem przemówił jeszcze raz do rodaków, objaśniając w jakim celu zostali zwołani, jakie owoce mogą być i do czego może dojść polonja tutejsza jeżeli się połączy i wspólnie w zgodzie pracować będzie. Zebrani słuchali z wielkim zapałem i czekali tylko chwili łączenia się. Gdy w końcu wielebny mówca zachęcił do wstępowania w szergi nowego towarzystwa, w tej chwil zapisał własną ręką 74 członków!

Po ukończeniu spisu, zaznacza że trzeba wybrać zarząd do prowadzenia i kierowania towarzystwem, wówczas wszyscy jednogłośnie proszą ażeby prezesem został wielebny ks. prob. Jan B. Puchała; lecz ten mimo próśb nie przyjmuje, zaznacza tylko że będzie popierał towarzystwo pod każdym względem, na dowód tego, zezwolił towarzystwu odbywać zebrania swoje na sali pod kościołem (w suterynach). Członkowie proszą ażeby przyjął urząd kapelana, który z chęcią przyjmuje a na prezesa przedstawił Józefa Pilawskiego, który naciśnięty prośbami, urząd prezesa przyjął. Następnie pod dyrekcją kapelana wybrano cały zarząd, który po wyborach złożył podziękowanie wielebnemu ks. prob. za jego gorliwą pracę przy zakładaniu towarzystwa. Na tym posiedzeniu uchwalono dać taką nazwę towarzystwu nowemu: Towarzystwo Bratniej Pomocy Tadeusza Kościuszki, a za patronkę obrano św. Jadwigę, patronkę Szląska i Polski. Po posiedzeniu komitet zabrał się do pracy energicznie, nie szczędząc zabiegów ze wszech stron byle tylko podnieść młode towarzystwo jakoteż i polonję tutejszą. W kilka miesięcy po założeniu towarzystwa, wynajęto salę przy Lowell ulicy, która służyła tutejszej polonji do wszelkich wygód t. j. na zebrania narodowe, wiece, weselne zabawy i t.p. przyczem towarzystwo odbywało swe posiedzenia. Towarzystwo rozwijało się pomyślnie, miłość braterska wzrastała na dowód czego Józef Pilawski i Marcin Paściak ofiarowali sztandar towarzystwu wartości kilkudziesiąt dolarów.

Towarzytswo postępowało wciąż naprzód; zapobiegało ze wszeh stron, dopomagało braciom, wypłacało wsparcia w czasie choroby i pośmiertne dla wdów i sierot po zmarłych członkach, jednym słowem niosło pomoc nietylko członkom ale i całej polonji tutejszej. Gdy wreszcie towarzystwo doszło do małej sumki pieniędzy, bo zaledwie $1,050.00 myślało już o zakupnie swej własności. Natrafiła się zaraz sposobność do zakupna realności, a mianowicie budynek pod numerem 486 przy Chestnut ul. który też natychmiast został zakupiony za sumę $13,000.00, a kontrakt zawarty został 7-go września 1907 r. i zaraz podjęło się towarzystwo restaurować tenże na mieszkalny, co pociągło wielkie koszta za sobą bo przeszło $8,000.00. Jednak towarzystwo nie traciło nadziei tylko energicznie postępowało w swej pracy naprzód.

Prezes Józef Pilawski widząc że czegoś jeszcze polonji tutejszej brakuje a mianowicie kapeli, postanowił za wszelką cenę dopiąć tego by w Manchester była polska kapela, czego też dopiął zakładając za własny grosz kapelę pod imieniem: Kapela Tadeusza Kościuszki, która pociągła kolosalną sumę na instrumenta bo blisko tysiąc dolarów. I te pieniądze zostały spłacone przez towarzystwo: pozostała kapela, chluba dla towarzystwa i całej polonji.

Postąpując wciąż naprzód w swej mozolnej pracy towarzystwo, nie upadało na duchu, mimo wielu prześladowań od obcych, którzy widząc świetny rozwój tegoż, chcieli ubezwładnić wszelkie ruchy i postępki towarzystwa, lecz tu się zawiedli! Tawarzystwo bowiem zawsze hardo i twardo stawało czołem każdemu wrogowi i swym wolnym lecz pewnym krokiem postępowało naprzód, nie zważając na nieprzyjacieli.

Czując się na siłach słabszym, prezes Józef Pilawski, składał swój urząd prezesa przez kilka razy lecz członkowie rezygnacji nie przyjmowali, więc prowadził towarzystwo dalej, aż w styczniu 1911 r. złożył swój urząd, a na jego miejsce powołany został wiceprezes Jan Kubit. Nowy prezes prowadził także dość energicznie gdyż za jego bytności, a doradą Józefa Pilawskiego, założyło towarzystwo piekarnię we własnym budynku. Na założenie tego interesu wyłożyło towarzystwo około sześciu tysięcy dolarów, na wybudowanie pieca, maszyny i wszelkich sprzętów piekarskich. Interes rozwinął się wyśmienicie i coraz wyżej się podnosi.

Jan Kubit złożył swój urząd 19-go maja 1913 r., a na jego miejsce powołany został jako prezes Franciszek Mróz, który także sprawował urząd dzielnie, starał się o rozwój i podniesienie towarzystwa. Był zarazem zarządcą w piekarni którą swym staraniem i pracą dość wysoko wzniósł w górę. Urzędy swe złożył 4-go październiknika 1914 r. Następnym prezesem wybrany został Władysław Kłapsa który swą energją i pracą wiele dobrego zdziałał dla towarzystwa i polonji. Równocześnie na zarządcę do piekarni został powołany Michał Makara który stara się wydawać jak najlepsze pieczywo dla szanownej publiczości oraz stara podnieść interes jak najwyżej, co przynosi mu uznanie tejże, oraz chlubę dla całego towarzystwa. Po złożeniu urzędu prezesa przez Wł. Kłapsę, powołano na ten urząd dnia 3-go paździenika 1915 r. Michała Makarę, który prowadził dzielnie towarzystwo przez cały rok. Po ukończeniu tegoż złożył urząd a na jego miejsce wybrano prezesem w dniu 1-go października 1916 roku Stanisława Filar, który również dzielnie i energicznie sprawował ten urząd aż do 7-go lutego 1918 r., w którym to czasie został powołany do objęcia urzędu zarządcy piekarni, gdzie swą zapobiegliwością podniósł interes wgórę, mimo tego że w czasie wojennym były ciężkie czasy do prowadzenia interesu.

Na miejsce ustępującego prezesa Stanisława Filara, powołało towarzystwo w dniu 7-go lutego 1918 r., Teofila Szota, który w czasie bardzo ciężkim dla towarzystwa, — w czasie influenzy, — która wydarła towarzystwu kilkunastu członków oraz wielką sumę pieniędzy, nie tracił jednakże nadziei tylko prowowadził swój urząd do dnia 3-go listopada 1919 r. Po złożeniu urzędu, na miejsce jego został powołany na prezesa Władysław Kłapsa dnia 3-go listopada, który również po drugi raz poświęcił się i pracował ile mógł dla dalszego rozwoju towarzystwa. Za jego bytności został kupiony sklep, (czyli grosernia i buczernia) którą towarzystwo prowadziło przez parę lat. Dnia 7-go grudnia 1919 roku zrezygnował z prezesa a objął urząd zarządcy piekarni i sklepu towarzystwa. Na jego miejsce został wybrany prezesem Jakób Czernicki, 1-go grudnia 1919 roku, który prowadził swój obowiązek do 1-go stycznia 1921 roku. Za jego bytności towarzystwo zakupiło Polskich Bondów za $1000.00. Następnym prezesem który objął urząd dnia 1-go stycznia 1921 roku był Stanisław Filar. Za jego urządowania został wybudowany lokal na sklep we własnym budynku, który pochłonął około tysiąca dolarów, oraz zostały pobudowane trotuary około budynków towarzystwa. Złożył swe urzędowanie 1-go lipca 1921 r., z powodu powołania go na robotnika do piekarni. Na jego miejsce został powołany wiceprezas Micholaj Mijal który urzędował do 1-go stycznia 1922 r. Po złożeniu urzędu na miejsce jego został powołany dnia 1-go stycznia 1922 r., Jakób Czernicki, który prowadził prezydenturę do 1-go stycznia 1924 r.

Po nim objął urzędowanie Michał Makara jako prezes, dnia 1-go stycznia 1924 r. Za jego urzędowania reperacja budynku towarzystwa pochłonęła przeszło tysiąc dolarów. I on również poświęcał swoje wolne chwile dla dobra towarzystwa. Złożył swe urzędowanie dnia 1-go stycznia 1926 r. Na następnego prezesa został powołany Józef Musiał dnia 1-go stycznia 1926 r. On również jak jego poprzednicy pracował dla dobra towarzystwa i Ojczyzny. Za jego urzędowania wyasygnowało tawarzystwo na fundusz Fundacji Kościuszkowskiej $125.00. Po złożeniu jego urzędowania, dnia 1-go stycznia 1927 roku, został powołany na następnego prezesa dnia 1-go stycznia 1927 r. Władysław Bukowski, za którego urzędowania wysłano do Polski na powodzian $50.00 i na pomnik Tadeusza Kościuszki w Bostonie $50.00. On również jak inni starał się utrzymać towarzystwo na wyżynie finansowo i moralnie. Urzędowanie swe złożył dnia 1-go stycznia 1928 roku. Następnym prezesem wybrano po raz trzeci Władysław Kłapsa, Za jego staraniem został urządzony obchód 10-cio letni Niepodległości Polski. W tym roku jubileuszu towarzystwa, energją swą pobudził człoków do zdobywania nowych członków, których towarzystwo zdobyło około stu. Również za staraniem jego i komitetu urządza się obchód 25-cio lecia założenia tego towarzystwa, oraz 150-tej rocznicy śmierci Kazimierza Pułaskiego, który zginął za wolność Stanów Zjednoczonych Północnej Ameryki, w bitwie pod Savannah, Ga., 11-go października 1779 roku, okrywając się sławą nieśmiertelną; jednając swym czynem wdzięczność Narodu Amerykańskiego, utorował nam drogę do tego gościnnego kraju. Dziś miljony braci naszych znalazło tu polepszenie swego bytu.

Obecny Komitet Tow. T. Kościuszki.

Władysław Kłapsa prezes.
Józef Rączka wiceprezes.
Władysław Kołodziej sekr. fin.
Jan Kwaśny sekr. prot.
Tomasz Świst kasjer.

Rewizorzy:
Andrzej Rykała i Józef Wyskiel

Dyrektorzy:

Jakób Świst, Wicenty Urban,
Jan Piecuch, Paweł Świst

Marszałek, Ignacy Gładysz, Wojciech Zych.
Chorąży, Jan Kubicki, Roman Kiestrigier
Opiekunowie chorych: Józef Jajeśnica, Wojciech Kijek, I. Mara.

Presidents of Tadeusz Kosciuszko Society 1904—1929.

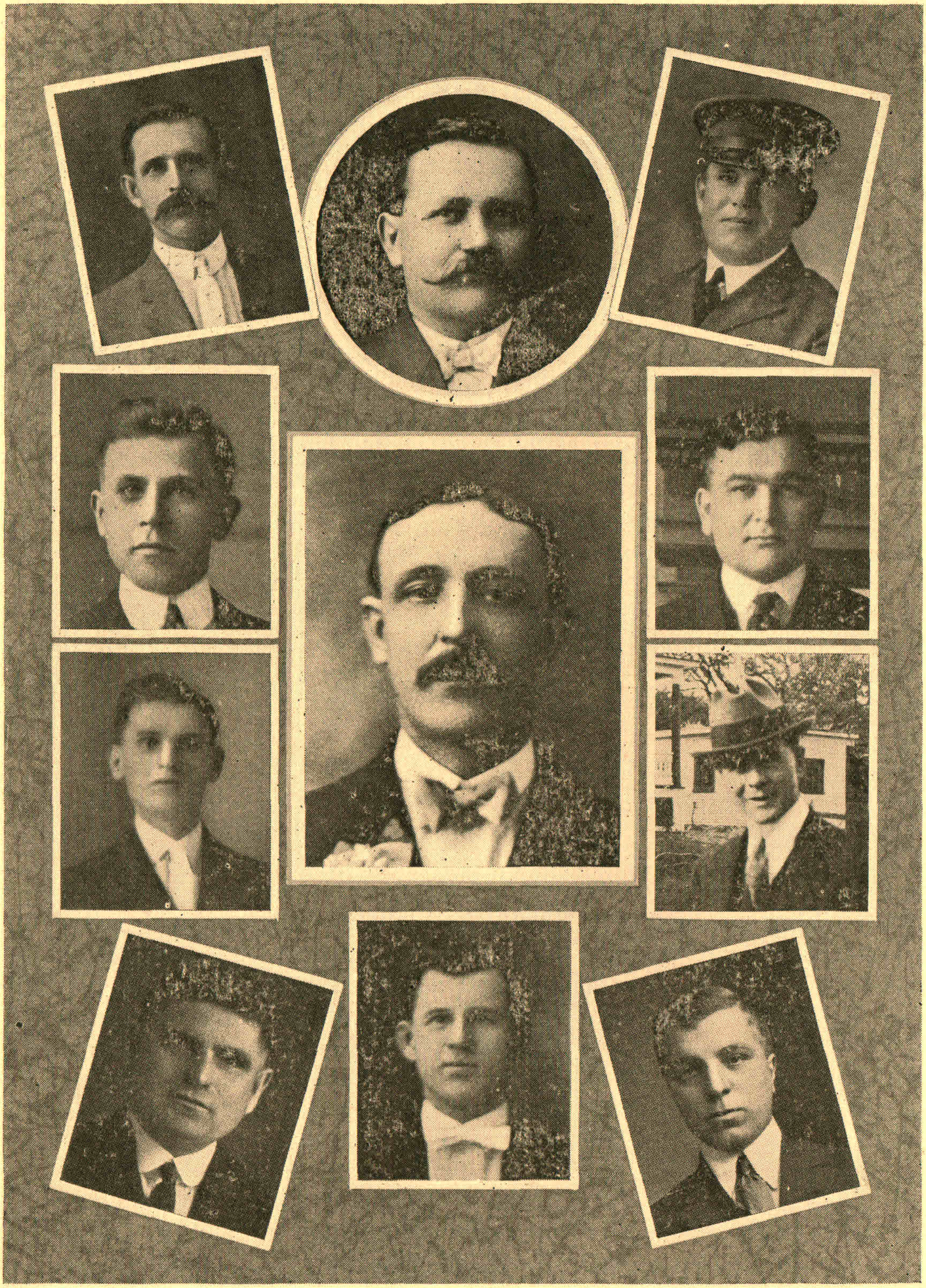

Prezesi Tow. T. Kościuszki. 1-szy rząd u góry ,(z lewej ku prawej) (3) Franciszek Mróz, (2) Jan Kubit, (4) Władysław Kłapsa, (drugi od góry) (5) Michał Makara, (6) Stanisław Filar, (trzeci rząd) (7) Teofil Szot, (1) Józef Pilawski, (8) Jakób Czernicki, (na dole) (9) Mikołaj Mijal, (10) Józef Musiał. (11) Wł. Bukowski.

Sprawozdanie Prezesów Tow. T. Kościuszki

Którzy urzędowali w Towarzystwie przez te 25 lat, jakie były obroty finansowe Towarzystwa.

Dochód.

Wstępne i miesięczny podatek członków	$20,192.49

Rozchód.

Z tego wypłaciliśmy wdowom i sierotom po braciach naszych członkach	$8,369.50
Wypłaciliśmy chorym członkom po $4.00 tygodniowo	11,046.63
Doktór dla członków, po $15.00 rocznie na członka	2,880.83
Tow. zapłaciło za pogrzeby po członkach	4,469.05
Tow. zapłaciło za wianki na pogrzeby	20.00
Rozchód Tow. za 25 lat wynosi	$26,786.01

Członków wstąpiło do Tow. Kościuszki	746
Członków umarło	39
Członków obecnie w Towarzystwie	282

Reguły Towarzystwa. Po opłaceniu wstępnego zależnie od wieku członka $1.00—2.50 i wyżej, członek opłacał po 25 centów miesięcznego podatku, $1.00 po śmierci członka i 50 centów po śmierci żony członka. W roku 1926 członkowie zmienili konstytucję. Podatek miesięczny wynosi obecnie 75 centów, lecz zostało zniesione płacenie po śmierci członka t. z. dolarowe, ale za to Towarzystwo wypłaca z kasy pośmiertne i pogrzebowe razem w sumie $350.00 a także po $5.00 tygodniowo w razie choroby i $15.00 rocznie na doktora.

Uwaga: — Liczby w załącznikach ( ) pod fotografją prezesów, oznaczają liczbę porządkową urzędowania prezesów.

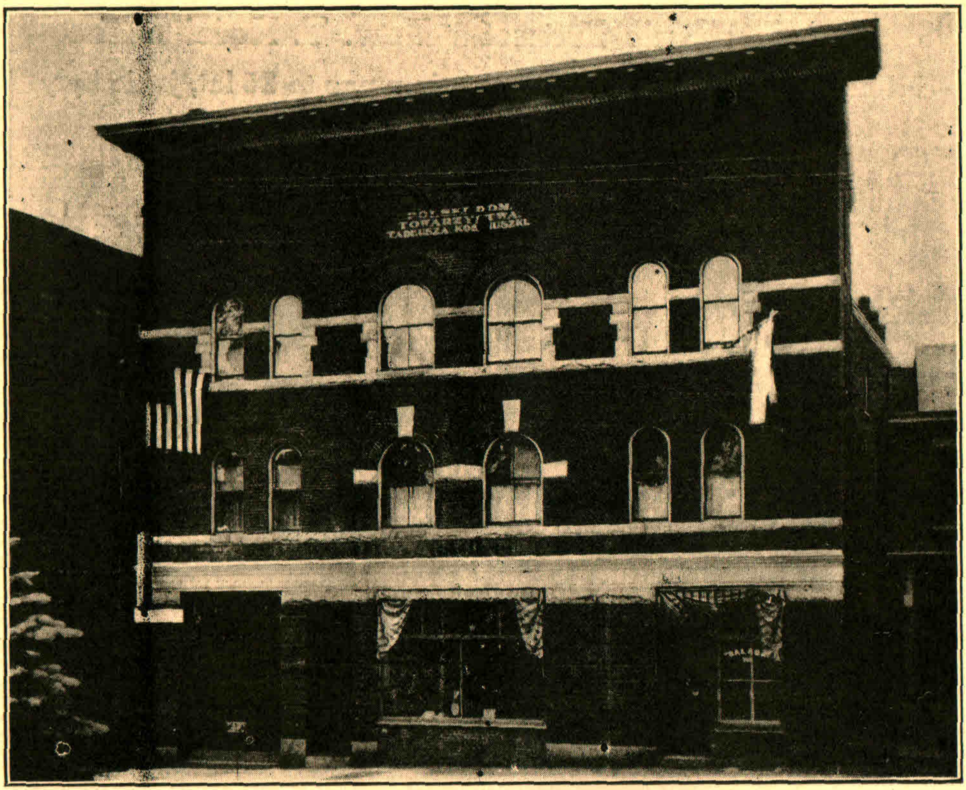

Dom
Towarzystwa Tadeusza Kościuszki
w Manchester, New Hampshire.

Towarzystwo T. Kościuszki zakupiło dom, w 1907 roku za który zapłaciło 13,000.00 dolarów. Odrestaurowano tenże kosztem 8,000.00 dolarów. Utrzymanie budynku, procenta, asekuracja, reperacje od czasu kupna budyku (1907 r.) do października 1929 r., wynosi $155,090.39

Towarzystwo skolektowało za ten czas, z budynku, z sali i t.d. razem $154,005.98. Własność Towarzystwa T. Kościuszki ubespieczona jest na sumę 30,000.00 a wartość jest daleko większa.

Ofiarność Towarzystwa T. Kościuszki

Na różne dobre cele narodowe i religijne.

Wydano na Obchody Narodowe	$1,649.17
Na Armię Polską	11.00
Na pomnik T. Kościuszki w Bostonie	50.00
Na Fundusz Kościuszkowski	175.00
Na powodzian	52.00
Razem	$1,937.17

Zapomogi które Towarzystwo wyasygnowało

ze swojej kasy na różne cele.

Kapela, instrumenty i nuty	$1,092.14
Uniformy dla chłopców do 'baseball'	271.05
Zapomoga dla członka	100.00
Parafja św. Jadwigi	223.00
Parafja św. Krzyża	697.50
Na strajk w New Bedford, Mass.	75.00
Na Dom Ludowy do Piątkowy	10.00
Na Ruską Cerkiew	5.00
Na szkołę do Futorny	12.50
Komitet Polek	10.00
Na szkołę w Manchester, N. H.	23.85
Sala bezpłatnie dana dla publiczności na różne dobre cele 111 razy, (po $10.00)	1,110.00
Członkom na wyjazd do kraju w czasie choroby na polepszenie zdrowia	100.00
Razem	$3,720.04

Ofiarność i zapomogi wynoszą razem **$5,657.21**

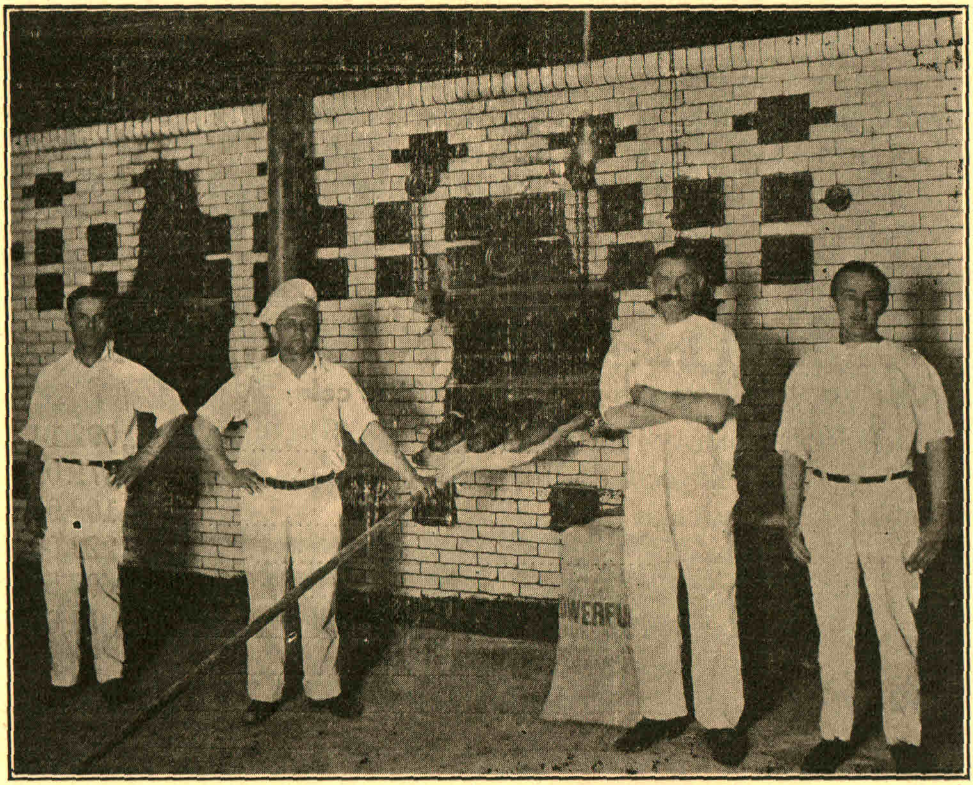

Wnętrze Piekarni Tow. T. Kościuszki.

Założona w 1911 roku za sumę 6,000.00 dolarów. Piekarnia zapłaciła Towarzystwu rentem $12,100.00. Piekarnia ta jest wielką pomocą dla Towarzystwa w wypłacaniu wsparcia dla członków tegoż Towarzystwa.

— Pierwszorzędna i Jedyna —

POLSKA PIEKARNIA

Towarzystwa Tadeusza Kościuszki

Wypieka Pierwszej Klasy Rozmaite
Smaczne Pieczywa w Zakres Piekarski Wchodzące

Wypieka Pieczywo na Wszelkie Okazje
Po Przystępnych Cenach

Piekarnia Tow. T. Kościuszki Nie Dopuszcza Do Górowania Cen
Przez Inne Piekarnie.

486 Chestnut Street, Manchester, N. H.

☎ 4682

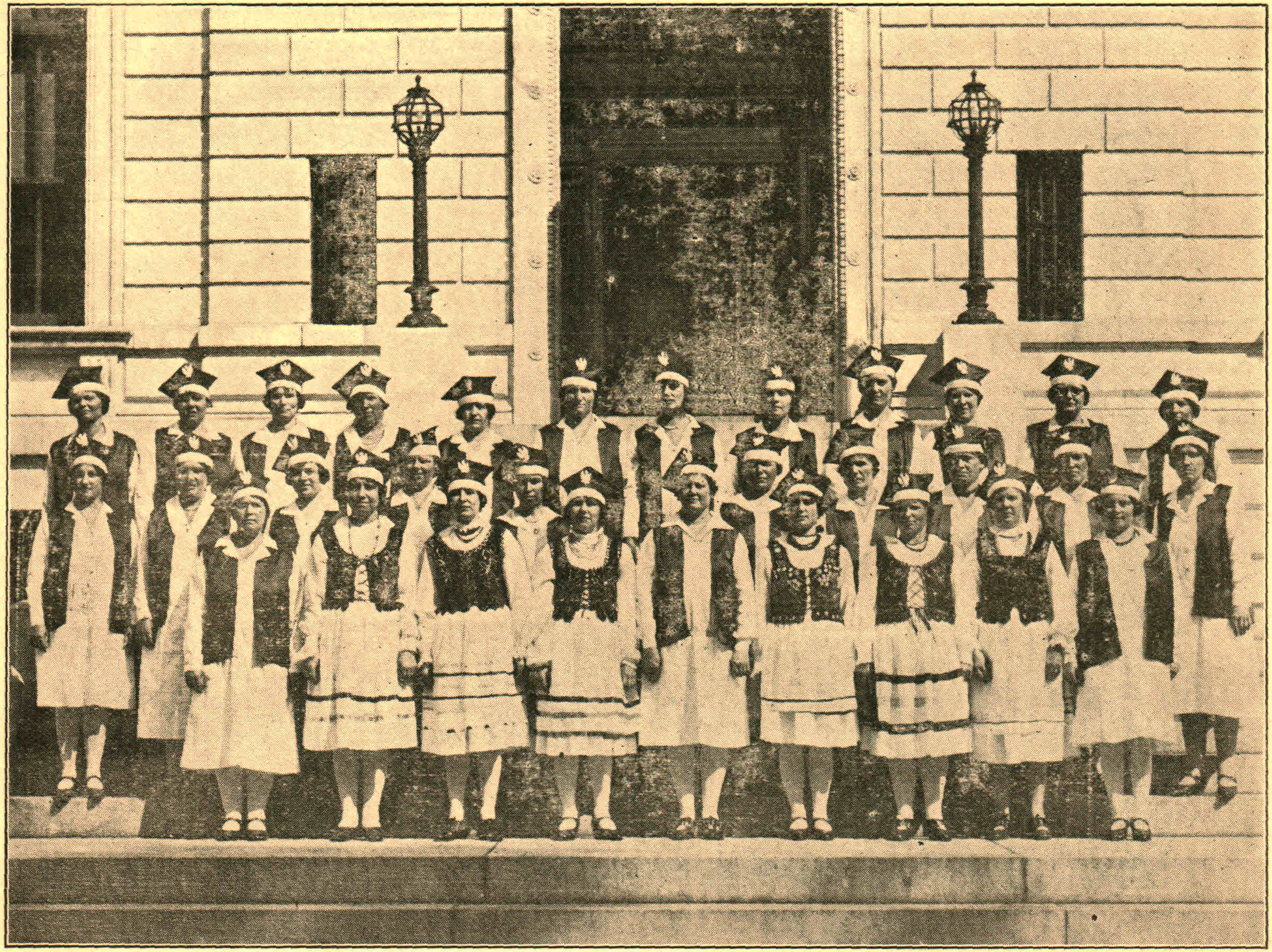

Towarzystwo Marji Konopnickiej w Manchester, N. H.

Towarzystwo Marji Konopnickiej.

w Manchester, N. H.

Założone dnia 10-go września, 1921 roku w celu wspólnej i wzajemnej pomocy. Obecnie liczy przeszło 70 członkiń. Towarzystwo wypłaca pośmiertne po zmarłych członkiniach. Towarzystwo M. Konopnickiej cieszy się rozwojem i poparciem całej polonji w Manchester.

Obecny Zarząd.

Ludwika Kalisz, prezeska.
Aniela Janiszewka, wiceprezeska.
Wiktorja Witkoś, sekretarka protokułowa.
Marja Wilk, sekretarka finansowa.
Apolonja Wyskiel, kasjerka.
Leontyna Magdziarz, Bronisława Białoń, rewizorki.

Klub Polsko-Amerykańskich Obywatelek w Manchester, N. H.

HISTORIJA

Klubu Obywatelek Polsko-Amerykańskich

w Manchester, N. H.

Stowarzyszenie Polsko-Amerykańskich Obywatelek zostało zorganizowane dnia 30-go grudnia, 1923 roku, przez 12 obywatelek. Dzisiaj liczy około 50 członkiń. Organizacja ta jest chlubą dla polskich kobiet w Manchester i tym które założyły ten Klub, należy się uznanie za ich pracę.

Celem Klubu Obywatelek w Manchester jest branie udziału we wszystkich sprawach politycznych, społecznych i narodowych polskich. Pomaga również swoim członkiniom w wybieraniu papierów obywatelskich, jakoteż dokłada starań o podniesienie imienia polskiego wśród Amerykanów oraz zdobycia jak największej liczby członkiń głosujących.

Członkinie płacą podatek jak następuje: 50 centów wstępnego i 15 centów miesięcznie. Z tego wypłaca organizacja po śmierci członkini $50 pośmiertnego.

Klub ten wyasygnował na Pomnik Kościuszki w Bostonie $10.00 i na Gwiazdkę dla biednych dzieci $40.00. Również organizacja ta daje pewną sumę na wieńce pogrzebowe dla zmarłych członkiń.

Obecny Zarząd Klubu.

Emilja Świst, prezeska.
Bronisława Białoń, wiceprezeska.
Marja Mazurkiewicz, sekretarka prot.
Aniela Furman, sekretarka finansowa.
Ludwika Drozd, kasjerka.

Historja Towarzystwa Rycerzy.

201 Merrimack St. Manchester, N.H.

Towarzystwo Bratniej Pomocy Rycerzy, pod opieką Matki Boskiej Częstochowskiej, założone dnia 5-go lutego 1899 roku. Obecnie liczy przeszło sto członków. Towarzystwo płaci $15,00 członkowi rocznie na doktora w razie choroby, $5.00 tygodniowego wsparcia w chorobie, $175.00 w razie śmierci i od każdego członka po dolarze.

Towarzystwo ma własną salę, dom mieszkalny, przytem kilka tysięcy dolarów w banku. Towarzystwo bierze czynny udział w sprawach narodowych, dało $50.00 na pomnik Bohatera dwóch światów a zarazem urządziło wielką pielgrzymkę na uroczystość odsłonięcia pomnika naszego bohatera T. Kościuszki w Boston, Mass. Towarzystwo dało na Polski Sierociniec w Boston, Mass. $100.00 przeto stało się dożywotnim członkiem tego Sierocińca.

Obecny Zarząd.

Józef Kubit, prezes
Kazimierz Waszeciak, wiceprezes.
Władysław Zieliński, sekretarz prot.
Józef Pietrowski, sekretarz finansowy.
Józef Peltak, kasjer.

Krótka Historja

Towarzystwa Bartosza Głowackiego
Grupa 874 Z. N. P.
w Manchester, New Hampshire.

Grupa 874 Z. N. P. została założona dnia 23-go czerwca, w 1907 roku, z 41 członków. Pierwszy Zarząd Grupy był wybrany jak następuje:

Stanisław Wyderka, prezes,
Antoni Mijal, wiceprezes.
Józef Czernicki, sekretarz finansowy.
Paweł Staniszewski, sekretarz prot.
Józef Zajechowski, kasjer.
Wojciech Świst, marszałek.

Grupa zawsze popierała sprawy Narodowe, patrjotyczne moralnie i materjalnie.

Obecny Zarząd Grupy 874 Z. N. P.

Franciszek Janiszewski, prezes.
Franciszek Żurek, wiceprezes.
Władysław Kalisz, sekr. finansowy.
Jan Skrzyszewski, sekretarz prot.
Andrzej Cygan, kasjer.
Józef Grzybek, sekr, wydz. małoletnich,

Życzenia od Klubu Obywatelskiego.

w Manchester, New Hampshire.

W dwudziesto-pięcio letnią rocznicę założenia Towarzystwa T. Kościuszki, Klub Obywatelski składa serdeczne życzenia szczęśliwego rozwoju i dalszej pracy dla dobra członków Towarzystwa, całej polonji Manchesterskiej, a jako dość silna jednostka w gronie bratnich organizacyj w Stanach Zjednoczonych, dla całego wychodzwa Polskiego.

Założycielowi zaś, składamy głębokie uznanie za trud i ciężką pracę w owych czasach.

Klub Obywatelski z organizowany dawno, bo w 1909 roku, czyli 20 lat temu, lecz z powodu braku systemu prowadzenia obywatelskiej organizacji Klub był przez 12 lat organizacją wegetującą. W 1922 roku, gdy do zarządu powołani zostali ludzie o świeżych siłach, Klub zaczął róść w siłę liczebną i majątek Klubu z roku na rok się podwajał. W dniu pisania niniejszych słów, Klub Obywatelski liczy 186 członków, a na książeczce w banku ma złożone $4,626.90 w czem jest $100 bond polskiej pożyczki.

Przez całe 20 lat istnienia, Klub Obywatelski nie szczędził grosza na cele dobre, dowodem tego będzie, gdy podamy niektóre wydatki Klubu za ostatnie 3 lata:—pośmiertne $450.00 na powodzian w Polsce $135.00, na Fundusz Kościuszkowki $25.00, na pomnik Kościuszki w Bostonie $25.00, na strajkujących braci w New Bedford $50.00:

Klub jest dla wszystkich obywateli polskiego pochodzenia, lecz nie wszyscy obywatele rozumią jego cele, bo gdyby było inaczej, to liczba nasza byłaby 1000 a polski alderman zasiadałby w radzie miejskiej.

Klub odbywa swe posiedzenia we własnym lokalu przy Birch ulicy, w każdą ostatnią niedzielę miesiąca o godzinie pierwszej po południu.

Zarząd Klubu na 1929 rok.

St. Dąbrowski, prezes. Wł. Pałys, wiceprezes.
J. Jaskółka, sekr. fin. P. Patryn, sekr. prot.
Franciszek Białoń, kasjer.
A. Rykała, J. Furman, J. Baluk, rewizorzy.

Stowarzyszenie Polskich

— Groserników i Buczerników. —

Zostało Założone w Dniu 12-go Maja, 1929 roku.
Na Sali Tow. Tadeusza Kościuszki.

Celem naszym będzie, ażeby przez wspólne kupno w hurtowniach można dostać taniej towar i sprzedać po cenach przystępnych.

Zarząd.
Wojciech Drewniak prezes.
Stanisław Filar kasjer.
Ignacy Makara sekretarz.

Towarzystwo Św. Józefa.

Założone 20-go stycznia 1924 roku.

Posiedzenia odbywają się w czwartą niedzielę każdego miesiąca, w szkole św. Kazimierza. Towarzystwo liczy około 50 członków.

Komitet Tow. św. Józefa.

Towarzystwo Asekuracyjne "Postęp"

J. Piłsudskiego, grupa 2486 Z. N. P.

w Manchester, New Hampshire.

W rocznicę 25-cio lecia założenia Towarzystwa T. Kościuszki, jako bratnia organizacja, składamy serdeczne życzenia szczęśliwego rozwoju dla dobra wszystkich członków i całego społeczeństwa polskiego. Organizatorowi zaś, za poniesione trudy, składamy głębokie uznanie.

Towarzystwo J. Piłsudskiego zostało założne 23 września 1928 roku na sali T. Kościuszki, początkowo z 40-tu członków; obecnie liczy 101 członków i 23 członkinie razem 124.

Posiedzenia towarzystwa odbywają się w każdą trzecią niedzielę, każdego miesiąca o godzinie 1:30 po południu w sali T. Kościuszki.

Zarząd.

Teofil Szot, prezes. Ignacy Fortuna, wiceprezes.
Piotr Kalisz, sekr. prot. Jan Furman, sekr. finansowy.
Grzegorz Piecuch, skarbnik.
Bronisława Białoń prezeska Kobiet.
Władysław Bukowski marszałek.
J. Musiał, J. Baluk, opiekunowie kasy.

PROGRAM OBCHODU

Towarzystwa Tadeusza Kościuszki

w Manchester, New Hampshire.

1. Otwarcie przez prezesa Władysława Kłapsę.
2. Powitanie gości, zaproszenie prezesów i prezeski miejscowych i pozamiejcowych organizacji na estradę, powołanie na sekretarza Stanisława Filara i powołanie przewodniczącego Józefa Pilawskiego.
3. Ustawienie Sztandarów i odegranie hymnów Amerykańskiego i Polskiego, przez Polską Kapelę.
4. Śpiew, hymn Amerykański i Polski, przez dzieci szkoły Tow. Tadeusza Kościuszki.
5. Mowa gubernatora Charles W. Tobey.
6. Deklamacja, przez Zofję Korona ”Mazurek Dąbrowskiego.
7. Mowa konsula polskiego Stefana Rosickiego.
8. Piano, skrzypce i śpiew, Matylda Skóra (Dachowska) i A. B. Furman, ”Powrót do Wolnej Polski‘‘ i po angielsku ”The Home Land‘‘
9. Mowa, majora Arthur E. Moreau.
10. Kapela Polska, odegra ”Polonez Kościuszki.
11. Mowa, o historji Tow. T. Kościuszki. Józef Pilawski.
12. Śpiew dzieci szkoły T. T. Kościuszki, ‘W rocznicę’ i o Kościuszce.
13. Deklamacja, przez B. Koczela. ”Sierotka‘‘
14. Mowa o Pułaskim, Eliot A. Carter z Nashua, N. H.
15. Deklamacja, przez St. Kołodziej, ”Zgon Konfederata”.
16. Piano, przez Anielę Kwaśną ”Z Białym Orlem‘‘.
17. Saxofon i piano, St. Sobolewska i M. Skóra (D.) ’Traumerei’.
18. Piano, Wanda Wyskiel ’Nasz Kościuszko’ i ’Jeszcze Polska‘.
19. Mowa, Dr. Jana Dziury z New Bedford, Mass.
20. Piano solo, Dorothy Użalińska z Lawrence, Mass.
21. Kapela Polska, ’Wieniec Polski’.
22. Deklamacja, Rozalja Wyskiel ’Ojczyzna‘.
23. Deklamacja, Zofja Lubieńska ’Polak Bez Ręki’
24. Piono, St. Bułaś ’Walczyk’.
25. Mowa, Jana Furmana.
26. Zakończenie i podziękowanie przez przewodniczącego i odśpiewanie ”Boże coś Polskę‘‘.
27. Kapela Polska, ”Boże coś Polskę‘‘.

KOMITET JUBILEUSZOWY

Stanowią Prezesi i Prezeski Towarzystw, oraz Członkowie wydelegowani do pracy w Komitecie Zjednoczonych Towarzystw Polskich na rok 1929, a mianowicie:

Towarzystwo Rycerzy, Jan Rogala.
Towarzystwo grupa 874 Z. N. P. Wicepr. Franciszek Żurek.
Klub Polsko-Amerykański, prezes Stanisław Dąbrowski.
Stowarzyszenie Kobiet Marji Konopnickiej, prez. Ludwika Kalisz.
Klub Obywatelek Polsko-Amerykańskich, Marja Tomaszewska.
Towarzystwo Św. Józefa, Tomasz Świst.
Tow. J. Piłsudskiego grupa 2486 Z. N. P., sekr fin. Jan Furman.
Kapela Polska, Józef Gładysz.
Stowarzyszenie Polskich Groserników, Wojciech Drewniak.

Prezesi i delegaci od Tow. Tadeusza Kościuszki.

Komisja programu: Józef Pilawski, Władysław Kłapsa, M. Makara, S. Filar.
Komisja Pamiętnika: S. Filar, M. Makara, M. Mijal, Wł. Kołodziej.
Komisja dekoracji: J. Musiał, J. Czernicki, T. Świst.
Komisja finansowa: T. Szot, W. Bukowski, A. Makara.

Expression of Appreciation.

To all firms and individuals who have made possible the printing of this memorial. The compiler S. Filar, together with the committee of ex-presidents wish to extent their most sincere thanks and appreciation.

Committee of T. Kosciuszko Society.

Podziękowanie.

Wszystkim firmom handlowym i osobom pojedynczym, którzy przez umieszczenie swych ogłoszeń w książce niniejszej umożliwili jej wydanie na pożytek moralny tych, co ją przeczytają i na pamiątkę zachowają; autor tej książki St. Filar łącznie z komitetem byłych Prezesów, zasyłają niniejszym, jak najserdeczniejsze podziękowanie. Równocześnie zwracają się do czytelników tej książki z prośbą aby popierali ogłaszających się w niej, przez wdzięczność za okazane nam poparcie.

Komitet Obchodu Jubileuszowego.

Ask for - Bamby - Bread
It's the butter that makes it better
Baked in steam ovens
By
Normand Bros.
25 Laval St. Tel. 152-R Manchester, N. H.

Wojciech S. Kijek
Fabryka Sody
Dostarcza do sklepów i do domów na żądanie
114 Central St. **Manchester, N. H.**
☎ **6197**

Compliments of
Dr. Frank O. Warren
Polish Dentist
Work guaranteed
1103 Elm St. corner Lowell Manchester, N. H.

Compliment of
FRIENDS
C. B.

Compliments of

Amoskeag Savings Bank

Largest North of Boston **Deposits $29.500.000.00**

Manchester, N. H.

Joseph P. Devine

Undertaker —

☞ Tel. 2852W 104 Central St. Manchester, N H.

Elegant Food Product

Phillip Porter

Nashua, N. H. **Tel. 382**

Compliment of a

FRIEND

See the Studebaker Dictators
Sixes $1150. To $1380. Delivered
Eights $1340. To $1620. Delivered

North End Garage

932 Beech Street Manchester, N. H.

Compliments of

Feliks A. Purrell

Attorney at Law

1008 Elm St. Room 320 Manchester, N. H.

Call Nicco Ice Cream

At your service - at all times

102 Myrtle St. **Tel. 27** Manchester, N. H.

CAVANAUGH BROS. MOTORS

Sales - Ford - Service

Open Evenings

62 Lowell St. Tel. 847 Manchester, N. H.

Michał Macek

-:- Grosernia i Buczernia -:-

20 Birch St. Manchester, N. H.

City Window Cleaning Co.

William Kuchar Manager

32 Concord St. Manchester, N. H.

Tel. 40

Siwer Bros. Co.

Hurtowny Skład Jarzyn i Owoców

Granite and Franklin St. Tel. 4975

Manchester, N. H.

Compliments of

Morganstern's

Shoe Store

11 Bridge St. Manchester, H. N.

Wawrzyniec Lacheta

Zakład Reperacji Obuwia

i Kaloszy

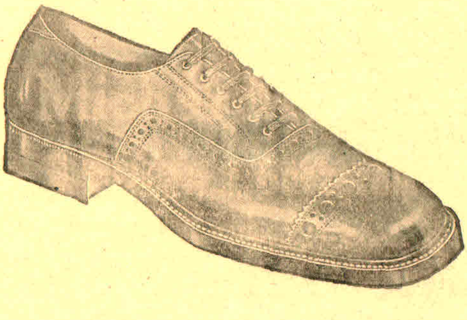

☞ 322 Pine St. Manchester, N. H.

Wszelka Marynowana

Żywność w Puszkach

świeże owoce, jarzyny, soda,

Cygary i Papierosy

☞ oraz Spodnia Bielizna ☜

Władysław Ginalski

47 Martin St. Manchester, N. H.

Compliments of

Rock Rimmon Landry

111 Jalietts Street Tel. 1928-W Manchester, N. H.

Compliments of

Harbey D. Lack Hart

H. and S.

Compliments of

Lawrence Provision Co.

M. J. UZALINSKI Prop.

Wholesale Meat and Provisions

616 Essex Street Tel. 31801 Lawrence, Mass.

Grosernia i Buczernia

Towar zawsze świeży -:- Obsługa grzeczna.

Frank Radwan

328 Merrimack cor. Pine St. Manchester, N. H.

Stanisław Filar

Wyrąb Świeżego Mięsa

Wyroby masarskie po nader umiarkowanych cenach

Jakość towaru i obsługa bez zarzutu.

Tel. 8626M 21 Bridge ulica Manchester, N. H.

Compliments of

S. & CO.

Życzenia Zasyła

Jan Zajechowski

☞ Grosernia i Buczernie ☜

414 Union St., cor. Central St. Manchester, N. H.

☞ Najnowsza

∴ **Grosernia i Buczernia** ∴

Towar zawsze świeży -:- Obsługa grzeczna.

Czester Męski --- Właściciel.

33 Elm St. Manchester, N. H.

Compliments of

Pillsbury Flour Mills Co.

Minneapolis, Minn.

Tel 1708 **RED ★ GARAGE**

Jedyny Polski Garage (Red Star) w stanie New Hampshire

Wykonuje reperacje automobili wszelkich gatunków po umiarkowanej cenie. Mamy na składzie: gazolinę, oliwę, wszelkie drobne kawałki do automobili, 'battery charge' i t. d. Otwarte od rana do puźnej godziny wieczór. Za poporcie składam Szan. Polonji serdeczne dzięki.

150 Merrimack St **Jan W. Kleczyński** **Manchester, N. H.**

Compliments of

Washburn Crosby General Mills Inc.

Minneapolis, Minn.

Compliments of

FRIEND'S

W. E. S. S.

Compliments of

Manchester Gas Co.

Najstarsza Polska Grosernia i Buczernia

na południowej stronie miasta

Wyrąb Świeżego Mięsa Obsługa Grzeczna

ANTONI ROZMOŚ Właściciel

110 Central St. Manchester, N. H.

Compliments of

Wegler & Hoffmann

Manufacturers of all kinds of Sausages

124-126 Cleveland St. Manchester, N. H.

∴ Buczernia i Grosernia ∴

Towar zawsze świeży -- Obsługa bez zarzutu

Jędrzej Lipski

7 Union St. Manchester, N. H.

October Special

Silver and Black Finish $9.00

Sunbowl Heater

With 600 Watt Heating Element

For Only $7.95 $1.95 Down
$1.50 Month

The above Heater may be Furnished with a 1.000 Watt Heating Element

For $1.50 Extra

Public Service Company of New Hampshire.

John B. Varick Company

Manchester, N. H.

Frank Good	Francis Dziura
Joseph Walkowski	Stanley Dąbrowski

Bronisław Dziatlik

Compliments of

ARTHUR E. MOREAU

Życzenie od Państwa

A. E. Moreau.

Compliments of

W. E. DUNBAR & SONS

Coal, Coke, Wood, Hay, Grain, Fertilizer & Farm Implements

Grain Store 578 Massabesic St. **Office & Yard 632 Massabesic St.**

Office 39 Malvern St. Manchester, N. H

Compliments of

Tire Service Inc.

Distributors of FIRESTONE Tires

37 Manchester, St. Manchester, N. H.

Tel. 894

As Good As New At ½ Prize

Caron's

☞ Funiture & Fixture Mart ☜

New Hampshsire Largest Second Hand

Store & Restaurant Supply House

40-46 Bridge St. Manchester, N. H,

Zakład Szewski

Jana Kalińskiego

Robota gwarantowana

Towar pierwszej jakości

Obsługa grzeczna

79 Bridge St. Manchester, N. H.

Compliments of

Desautel's Music House

Pianos, Phonographs - Radios Musical Instruments
Religious Articles

Polish, Rolls and Records

1068 Elm St. Manchester, N. H.

Botchelder & Cushman

Pasteurized Grade - A - Milk

930 Valley St. Tel. 3670 Manchester, N. H.

T. Pariseau

Ladies' Complete Outfitting and Millinery
" The Style Center of New Hampshire "

Beauty Parlor

1001 - 1011 Elm St. Manchester, N. H.

Fred F. Osgood Company

Geo. J. Nault Prop.

Leather, Shoe Findings, Rubber Goods

Auto Accessories - Tires, Gas & Oil

26-28 Bridge St Manchester N. H.

Konstanty Tomaszewski

—— Legion Shoe Repairing Shop ——

Cena umiarkowana

Wszelka robota gwarantowana

Dziękuje za poparcie

32 Concord Street

Manchester, N. H.

Compliments of

Gordon Bros.

Furniture Co.

- A Good Store to trade -

A. J. Lemire - Mgr.

1128 Elm St. Manchester, N. H.

Compliments of

Holbrook, Marshall Co.

Wholesale

Grocers

Nashua,
New Hampshire

— Compliments of —

New Hampshire Auto Co.

Nash Cars

1631 Elm St. Manchester, N. H

Tel.2137W

Mavis Haffenreffer Co.

Old Colony Brewery

Hi-Brow Ginger Ale, Moxie

Gustave Schneider

Agent.

44 Ferry St. Manchester, N. H.

Compliments of

Piper McIntire Co.

Piana, rekordy, Role i wszystko muzyczne. Obsługa Polska Przez Juliannę Wajda.

888 Elm St. Manchester, H. N.

Tel. 208

ART STUDIO

Wykonywam Lepszą Robotę

Polski Fotografista

942 Elm St. Manchester, N. H.

Polski Sklep Drobiazgowy.

Zawsze na składzie Książki, Historyczne i powieściowe oraz do nabożeństwa, pocztówki, popierosy, pisma Polskie dzienne i tygodniowe, woda sodowa, cukierki, czekolada.

Andrzej Cygan

178 Manchester St. Manchester, N. H.

Compliments of

Osgood and Osgood

Attorneys and Counsellors at Law

305-307 The Kennard

Manchester, N. H.

Władysław Duda

Polski Aptekarz Egzaminowany

Wykonywanie recept doktorskich jest naszą specjalnością

90 Bridge cor. Chestnut St. Tel. 7027 Manchester, N. H.

Compliments of

Manchester Paper and Supply Co.

Tel. 387

Compliments of

E. H. Clough Coal Co.

Coal and Coke

1170 Elm St. Manchester, N. H.

Tel. 214-1045

Compliments of

Finnigan - Simard Company

Wholesale—

Confectioners

17 Lake Avenue **Tel. 525** Manchester, N. H.

❧ Jedyny ❧

Polski Sklep

Familijny

Mamy na składzie Obuwie

Dla Całej Familji

Towar najlepszy po cenach niższych
jak gdziekolwiek w mieście!

Józef Mądrela

135 Merrimack cor. Pine St.
Manchester, N. H.

-:- **Grosernia i Buczernia** -:-

Towar zawsze świeży

❧ Ceny umiarkowane ❧

Jan Dąbrowski

Właściciel

350 Merrimack cor. Lincoln St.
Manchester, N. H.

Compliments of

George G. Krauzer

Wholesale Dealer in

Groceries, Wrapping Paper
Paper Bags

570-572 Willow St. Manchester, N. H
Tel. 536

Jedyna Polska

Grosernia i Buczernia

Ceny przystępne
Obsługa Grzeczna

Wojciech Drewniak

1088 Elm St. Manchester, N. H.

POLSKA APTEKA

Webster Pharmacy

Znany od kilku lat

Michał Stefanik Aptekarz

77 Webster cor. Pine St. Manchester, N. H.

Grosernia i Buczernia

Jak również świeże owoce i jarzyny

Obsługa szybka i grzeczna.

19 Bridge St. **Jan Oleśniewicz** Manchester, N. H.

Ignacy M. Makara

Wzorowa Piekarnia Ciastek

Wypieka także babki na rozmaite zabawy i wesela.

39 Bridge Street Tel. 2320 Manchester, N. H.

Polski Sklep Wiktuałów Spożywczych

Towar zawsze świeży Obsługa grzeczna

Jan Czech

17 Pearl Street Manchester, N. H.

Cyra's Market

-:- Grosernia i Buczernia -:-

Zawsze świeże wiktuały na składzie

Obsługa grzeczna.

83 Amherst St. Tel. 2767
Manchester, N. H.

Compliments of

A FRIEND

Jedyny Polski Sklep Muzyczny

Poleca Szan. Polonji Radja, Gramofony, Rolki i Rekordy najnowsze Polskich Śpiewaków.

Marcin Kowal

10 Birch St. Manchester, N. H.

J. A. Brodie

Successor - PAUL RATNER CO.

Furniture Store & Carpets

Your Credit Is Good With Us

726 Elm St. Manchester, N. H.
Tel. 175

Pierwszorzędna Polska

Grosernia i Buczernia

Poleca się Rodakom

Franciszek Białoń właściciel

19 Birch St. Manchester, N. H.

Polski Sklep

Wiktuałów Spożywczych Ceny przystępne Obsługa Grzeczna i szybka

Józef Orzechowski

50 Bridge Street Manchester, N. H.

POLSKA APTEKA

Wł. Józef Urbanowicz

Poleca swoje lekarstwa na wszelkie choroby

1167 Elm cor. Bridge Street Manchester, N. H.

Jeżeli chcesz pięknie wyglądać powinieneś

Zawsze Strzyc i Golić Się

- u -

Feliksa Szot i Stanley Dydo

57 Bridge ulicy Manchester, N. H.

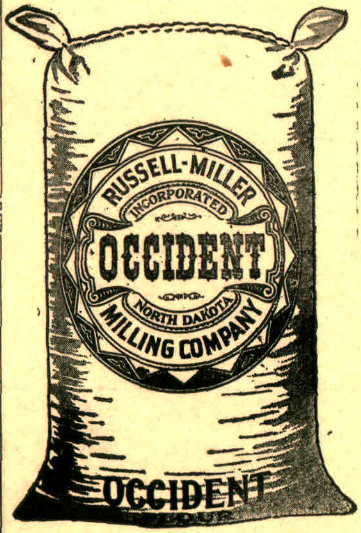
RUSSELL-MILLER
INCORPORATED
OCCIDENT
NORTH DAKOTA
MILLING COMPANY
OCCIDENT

Congratulation on your

25TH ANNIVERSARY

Russell - Miller Milling Co.

Pierwszorzędny Sklep
Wiktuałów sporzywczych
Towar zawsze świeży
Obsługa Grzeczna

Joanna Mróz

110 Merrimack St. Manchester, N. H.

Wojciech Swist

Kontraktor - Budowniczy
Nowe domy i przeróbki
289 Merrimack St.

Manchester, N. H.

Tel. 8739-R

Jan Piecuch

Poleca swoją pracę jak: malowanie domów papierowanie, bielenie i pokrywanie dachów i wszelkie mniejsze poprawki. Także cementowanie 'lotów' na cmetarzu i inne cementowe roboty, na dniówkę lub na kontrakt. Posiada także piłę maszynową do żnięcia drzewa. Na każde zawołanie jest gotowy.

13 Jefferson St. (Koło Browaru). Manchester, N. H.

Gdy masz pragnienie

Pij TORAH Pij

Orzeźwiający i Wzmacniający

Napój z Korzeni i Ziół!

Wzmacnia Żołądek i Przeczyszcza Krew!

"Torah" jest nadzwyczaj smacznym napojem z małą domieszką mleka.

"Torah" jest wyrabiana z osiemnastu gatunków ziół i korzeni.

Wszyscy piją "Torah"! Pij i ty będziesz zdrów!

National Bottling Torah Co.

86-88 Windsor St. Cambridge, Mass.

Tel. University 4111

Compliments of

Friends

Z okazji 25 letniego Jnbileuszu, Składamy Życzenia
Wszelkiej Pomyślności Członkom
Towarzystwa Tadeusza Kościuszki

F. N. B.

JULIEN RICHARD

— Wood, Coal & Coke —

-:- Grzeczna Obsługa -:-

☎ 659 R. 2743W

380 Granite St. Manchester, N. H.

Rodakom naszym w Manchester, składamy serdeczne życzenia z okazji
SREBRNEGO JUBILEUSZU

A. F. SWEETRA I W. KUDZIA

Polska Drukarnia.

Wykonuje: Afisze, Odezwy, Programy, Bilety, Kalendarze i Wszelkie Druki
135 NEWBURY ST, TEL. 20074 LAWRENCE, MASS.

Jan Bykowski

Polski Pogrzebowy —— Obsługa Rzetelna

196 Manchester St. Tel. 459W Manchester, N. H.

Z pozdrowieniem

Józef Gładysz

Grosernia i Buczernia

127 Manchester St Tel. 371
Manchester N. H.

KAPELA
172-go Pułku Polnej
Artylerji
— Pod Dyrekcją —
Józefa Gładysza
Założona przez Józefa Pilawskiego.
w Manchester, N. H.